

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗА НАПРЯМОМ „ТЕХНОЛОГІЯ І ДИЗАЙН”

У статті аналізуються проблеми навчання і виховання старшокласників у профільній школі; теоретичного обґрунтування і організації навчально-виховного процесу за напрямом „Технологія і дизайн”; змісту технологічної і художньо-естетичної шкільної освіти; створення у нових видах і типах виробів новітніх, надійних, екологічно безпечних технологій з певним художньо-конструкторським оформленням; переходу освітньої моделі на розвивальне особистісне навчання в сторону дитиноцентризму, направлено на розвиток унікальних якостей особистості.

Цілком очевидно, що особливістю розвитку соціально-економічно орієнтованих, прогресивних суспільств світового співтовариства третього тисячоліття є поєднання динамічного технологічного розвитку та вирішення проблеми виховання і підготовки професійних кадрів, конкурентноздатних на світовому ринку праці. Сучасний ринок праці потребує фахівців широкого профілю освітньої галузі „Технологія”, які займаються художнім конструюванням та оформленням речей (знаряддя праці, промислова продукція, оформлення інтер'єру тощо).

У зв'язку з цим одним із завдань системи неперервної освіти України є вибудова системи підготовки професійних кадрів з відповідною базовою освітою, кадрів які відповідатимуть вимогам професійної підготовки висококваліфікованих фахівців у відповідності з потребами сьогодення за напрямом „Технологія і дизайн”.

Вітчизняна педагогічна наука має певні здобутки у визначенні шляхів і реалізації на практиці технологічної освіти, але на сучасному етапі соціально-економічного розвитку потребує наукового переосмислення.

Актуальність даної проблеми спонукає державні органи управління освітою і наукою, органи освіти місцевого самоврядування (з певною освітньо-науковою структурою) до створення певної освітньо-наукової системи для задоволення попиту школярів, їх батьків і фахівців, які спеціалізуються на стабілізації ринку праці, у змісті навчально-виховного процесу, який максимально зорієнтований на виявлення і розвиток здібностей особистості у напрямі майбутньої професійно-технологічної діяльності. Підґрунтям для цього мають стати проміжні результати психодіагностики особистості та вибудова на цій основі професійної кар'єри з метою успішної самореалізації на сучасному та прогнозованому ринку праці.

Важливе місце в процесі виховання, навчання і професійного становлення фахівців за напрямом „Технологія і дизайн” займає система загальної середньої освіти, яка є початковою ланкою системи неперервної професійної освіти. З огляду на це, одним із напрямів в системі трудового виховання (трудове навчання, професійна орієнтація, допрофільне та профільне навчання) загальноосвітньої ланки має стати „Дизайн” (як відповідна галузь мистецтва, наукового знання, технічна естетика), представлений в змісті освітньої галузі „Технологія”. Технології і мистецтво дизайну, креслення взаємодоповнюючі складові в створенні новітніх надійних екологічно безпечних технологій з певним художньо-конструкторським смаком у нових видах і типах виробів, які відповідатимуть вимогам суспільства в корисності, зручності в експлуатації, краси тощо. Безумовно, технологічний рівень, якість і дизайн виробу має відповідати стандартам міжсуспільного соціально-економічного простору.

Для досягнення цієї мети складовими змісту освітньої галузі „Технологія” мають бути навчання техніці, технологіям, основам дизайну, креслення тощо, що спонукає науковців і практиків до розробки перспективних, практикоорієнтованих концептуальних положень, педагогічних підходів і умов, методів і засобів навчання з метою якісного наповнення змісту технологічної освіти.

Технологічна освіта включає в себе проектно-конструкторську діяльність і процес виготовлення продукції, що об'єднує в собі не тільки завдання освітньої галузі „Технологія”, але образотворчого мистецтва і дизайну з метою розвитку особистості, виготовлення якісного і привабливого продукту для споживача тощо.

В дослідженні даної проблеми **об'єктом дослідження** виступило теоретичне обґрунтування організації навчально-виховного процесу старшокласників в освітній галузі „Технологія”.

Обґрунтування необхідності (особистісної і суспільної) навчання старшокласників за напрямом „Технологія і дизайн” складало **предмет дослідження**.

Мета даної праці полягала в теоретичному обґрунтуванні і створенні педагогічних умов для навчання старшокласників за напрямом „Технологія і дизайн” з метою досягнення адекватної завданням якості освіти в освітній галузі „Технологія”.

В сучасних умовах вибудова в освітньо-науковому просторі України системи технологічного виховання і освіти, здатної реалізувати особистісну парадигму є закономірним наслідком реалізації ідеї оновлення змісту навчання школярів передбаченого у концепції профільного навчання в старшій школі і Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти. Орієнтація освіти на удосконалення процесу становлення особистості викликана пер за все процесами гуманізації і демократизації в країні, кризами в технології, дизайні, екології і соціалізації особистості. Це актуалізувало дослідження у напрямі профільного навчання старшокласників, а саме розробку і застосування особистісноорієнтованих освітніх технологій для здійснення навчально-виховного процесу у загальноосвітній ланці.

Зазначимо, що структурована система державної освіти має охарактеризувати і реалізувати єдність наступних елементів: завдання освіти на певному етапі розвитку особистості і суспільства; контингент школярів для навчання; зміст освіти; визначення форм і методів навчання з метою успішного оволодіння змістом освіти [4].

Аналіз педагогічної спадщини свідчить, що існують наступні рівні формування змісту технологічної освіти: загальнотеоретичний рівень про зміст, структуру і суспільні функції набутого соціального досвіду і його педагогічної інтерпретації; рівень загального навчального предмету, на якому формується зміст і структура освіти по кожному напрямку профільного навчання, а відповідно і предмету; рівень складності і об'єму навчального матеріалу, який входить в курс навчання даного предмету тощо [5].

Слід підкреслити, що однією з умов, яка сприяє формуванню активної життєвої позиції є участь школярів в різних видах навчальної і навчально-виробничої діяльності, особливістю якої є технологія навчання. Технологія навчання на різних рівнях освіти передбачає включення в навчальний процес школярів за наступними видами діяльності:

- реалізація освітніх програм по загальноосвітнім і спеціальних дисциплінам;
- проведення дослідно-експериментальних робіт;
- підготовка і проведення інформаційних занять;
- розробка проектів освітніх програм по спеціальностям;
- вивчення особистісних і виробничо-технологічних факторів в навчально-виховному процесі;
- оцінка науково-практичного і технологічного рівня педагогічних проектів їх значення для удосконалення педагогічних програм.

Саме ідея гармонізації різних компонентів навчально-виховного процесу на певних рівнях підготовки майбутніх фахівців потребує поєднання в технології раціонального і емоційного компонентів, колективної і індивідуальної форм роботи, інформаційних і проблемних методів навчання, творчої і пошукової методик при вивченні загальноосвітніх і спеціальних дисциплін у профільній школі.

З огляду на це, в цілому багаторівнева система навчання забезпечить старшокласникам більшу свободу вибору власної освітньої траєкторії з урахуванням рівня і динаміки розвитку здібностей, схильностей і інтересів,

задаючи основний орієнтир педагогічної дії в центрі уваги якої будуть устремління, інтереси і схильності.

Процес реалізації основних положень багаторівневої підготовки в умовах загальноосвітньої ланки проявляється, пер за все, у включенні дисциплін профільно-технологічного курсу в загальноосвітній курс; наданні можливостей старшокласникам здійснювати самостійний пошук навчально-професійної діяльності; проведенні індивідуальних і колективних досліджень паралельно з навчальним процесом тощо. При вивченні спеціальних технологічних дисциплін обов'язково використовуються активні форми навчання: дискусії, семінари, ділові ігри тощо [3]. В ході таких занять якісно змінюється характер взаємодії між педагогом і старшокласниками, перетворюючись із виконавського, функціонального в суб'єктивний, який дозволяє здійснювати спільну продуктивно-креативну діяльність.

Ми вважаємо, що багаторівнева підготовка старшокласників у освітній галузі „Технологія” в загальноосвітній ланці орієнтується на:

- участь у різних видах діяльності з використанням методів проектів;
- гнучку організацію і швидку перебудову навчально-виховного процесу;
- орієнтацію на підвищення рівня загальнокультурної, профільної підготовки;
- створення умов для професійної самореалізації;
- розвиток саморефлексії тощо.

Без перебільшення можна стверджувати, що ключовим питанням трудового, а у подальшому професійного виховання, є питання про те, яку особистість суспільство хоче отримувати на проміжних етапах її розвитку і в кінцевому випадку, якими якостями повинна володіти людина, яка знаходиться на порозі професійної діяльності.

Аналізуючи історичні періоди розвитку суспільств можна стверджувати, що перед системою освіти ставились різні завдання. Безумовно вони відрізнялись в країнах з різним соціально-економічним і

класовим устроєм. Крім того передача культурологічної основи від покоління до покоління в одному випадку сприймалась як виховання моральних якостей, в другому випадку це був „енциклопедичний” підхід де знання розглядались як шлях до свободи, а в третьому – прагматичний підхід (визначення найважливіших життєвих складових) [2]. Тому на різних етапах розвитку людства по різному розставлялись акценти виховання особистості.

Один із пріоритетних напрямів сучасного періоду реформування системи освіти в Україні має характеризуватись переходом на духовно-розвивальне особистісне виховання. У наслідок цього сучасні освітні парадигми рухаються в сторону дитиноцентризму, з пріоритетом на розвиток особистості по відношення до засвоєння нею змісту навчання, який в свою чергу стає тільки засобом для розвитку особистості [1].

У цьому разі дитиноцентриський підхід направлений на розвиток унікальних якостей особистості засобом включення її в різні види діяльності. Відтак, важливою частиною розвитку є усвідомлення себе в суспільстві, визнання зобов’язань і відповідальності перед ним.

Відповідно до ідеї розвитку особистості в законах України („Про освіту”, „Про загальну середню освіту”; „Про професійно-технічну освіту”; в „Концепції профільного навчання в старшій школі” в інших концепціях і національних програмах розвитку освіти) закладаються пріоритети: орієнтація на загальнолюдські цінності і міжособистісні відносини; гуманізація; варіативність навчання; підготовка до навчання в системі неперервної освіти; виховання активності, незалежності, наслідування; продовження і розвиток культурних традицій тощо. На наш погляд це основна база для розвитку нових освітніх парадигм, теоретичного обґрунтування та практичного реформування загальноосвітньої ланки.

Педагоги, які є учасниками навчально-виховного процесу, мають створити в умовах загальноосвітньої ланки навчальне середовище, яке дозволить навчатися старшокласникам через свій життєвий досвід, використовуючи надбання старшого покоління, але при цьому вчитись самостійно приймати рішення у певних ситуаціях, розвиваючи свої

когнітивні, креативні і фізичні якості. В цьому процесі старшокласники розглядаються як активні учасники процесу пізнання, а не як об'єкт пасивного сприймання інформації.

Тож підхід до технологічної освіти налаштовується на розвиток кожного старшокласника як активного, відповідального члена суспільства, здатного визначити проблему і вирішити її засобами технологічно-дизайнної діяльності.

Технологічно-дизайновий підхід, на нашу думку, може забезпечити досягнення старшокласниками рівня освіти, який створить підґрунтя для формування особистості здатної до саморозвитку і самостійного вирішення проблем в різних сферах життєдіяльності. Особливістю освіти за напрямом „Технологія і дизайн” є те, що пізнання відбувається через процес проектування і виготовлення продукту праці.

На сучасному етапі розвитку суспільства технологічна підготовка старшокласників є одним із важливих аспектів їх освіти. Вона проходить через всю систему освіти, впливаючи на процес життєвого і професійного самовизначення особистості. У зв'язку з цим ідея реалізації технологічної освіти в загальноосвітній ланці і в системі неперервної освіти стає сьогодні особливо важливою і актуальною.

В стінах загальноосвітньої школи освітня галузь „Технологія” єдиний практикоорієнтований предмет, здійснюючий підготовку до життя і праці. У цьому зв'язку особливо важливе глибоке розуміння ідей, які лежать в основі підготовки старшокласників до міжособистісного спілкування на соціально-побутовому рівні та у професійному середовищі. В свою чергу це потребує уточнення понятійного і термінологічного апарату. Як правило, раніше термін „технологія” в педагогіці використовувався в дидактичних дослідженнях і зв'язувався з поняттям „навчання”. Процес навчання по своєму характеру цілеспрямований, контрольований педагогом, діагностика результатів навчання часто виражається в критеріальних вимірюваннях, характеристиках тощо. Системне співвідношення мети, засобів і умов, способів визначення навчальних досягнень в певних циклах навчання були

предметом уваги дидактики. Технологічні підходи в навчанні були результатом системності в проектуванні взаємодії викладання і навчання. Визначення терміну „технологія навчання” змінювалось в процесі еволюції застосування даного поняття в освітній практиці. Зарубіжний освітній простір 50^x років характеризувався зв'язком технології із технічними засобами навчання (ТЗН) в навчальному процесі. До теперішнього часу дане поняття означає особливі підходи в створенні системних проектів взаємозв'язку у діяльності педагога і учня. 70^{ті} роки дали поштовх розвитку нового напрямку „теорія систем” як загального напрямку для різних наук, поняття „технологія учення” і „технологія навчання” стали самостійними термінами дидактики.

З часом у вітчизняній педагогіці термін „технологія” став застосовуватись у більш ширшому контексті: „інноваційні навчальні технології”, „педагогічні технології”, „освітні технології”. У різних публікаціях „педагогічна технологія” визначається як:

- цілеспрямоване використання об'єктів, прийомів, технологічних засобів навчання, подій і відносин у навчально-виховному процесі;
- цілеспрямоване структурування, надання педагогічної інформації і системи організації комунікацій в педагогічному процесі;
- система управління пізнавальною діяльністю школяра;
- конструювання засобів і методів педагогічного процесу для вирішення певних завдань;
- планування процесу навчання і виховання;
- комплексний інтегративний процес, який включає системне з'єднання ідей, способів організації діяльності людей, ресурсів для досягнення освітньої мети;
- технологія проектування педагогічних систем;
- методологія організації освітніх проектів тощо.

Безумовно такий широкий діапазон застосування в науці і освітній практиці терміну „технологія” спонукає до перегляду системи підготовки і

перепідготовки вчителів широкого профілю по предметам технологія, образотворче мистецтво, креслення, що на жаль не передбачено в Державних стандартах вищої школи.

Здійснюючи, відповідну завданням освітньої галузі „Технологія”, підготовку вчителя до педагогічної діяльності ми створюємо навчальні умови, які характеризуються для старшокласника варіативністю, невизначеністю дій, а також готуємо підґрунтя для самостійного вибору ним власних усвідомлених дій у напрямі прийняття власного рішення, вільного від зовнішньої диктовки. Наголошуючи на пріоритеті особистісних, а не інтелектуальних факторів в професійній діяльності, вміння планувати, контролювати і визначати орієнтири власного розвитку, ми створюємо умови для самостійного становлення особистості, її саморозвитку.

В процесі роботи над змістом навчально-виховного комплекту важливо врахувати, що при розробці і реалізації навчальних планів за напрямом профільного навчання у старшій школі „Технологія і дизайн” за рахунок паралельної організації теоретичного і практичного навчання у навчальний процес включити експериментальну роботу старшокласників, яка об’єднає теоретичні і практичні знання, отримані ними на різних етапах навчання. Виконувана робота дозволить в значній мірі реалізувати творчий потенціал старшокласників за рахунок вибору теми, яка визначає потяг і бажання майбутніх фахівців та можливість корекції плану роботи в залежності від зміни чинників внутрішнього і зовнішнього характеру.

З огляду на це запропонований проект за напрямом „Технологія і дизайн” ґрунтується на широкому використанні міжпредметних зв’язків, індивідуальної роботи з викладачами різних дисциплін на всіх етапах навчання. Методологічною особливістю здійснення проекту є виконання певного виробу або проекту на різних етапах навчання. Він дозволяє гармонічно включити в навчально-виховний процес дослідницьку і науково-методичну діяльність. Організована таким способом система профільної підготовки старшокласників в більшій мірі враховує індивідуальні здібності і створює умови для успішного навчання практично кожного із них.

У зв'язку з цим ми вважаємо, що одним із перспективних напрямків у побудові системи профільної освіти у старшій школі є взаємозв'язок між технологічним і художньо-естетичним (в т.ч. дизайном) напрямками. При визначенні основних напрямів інтеграції профільного навчання „Технологія” і „Художньо-естетичний” („Технологія і дизайн”) ми виходили пер за все із положень теоретичного обґрунтування інтегративного підходу до образотворчого мистецтва і середовища (природа, простір, середовище, архітектура тощо). У цьому плані інтеграцію ми розглядаємо як узагальнюючу уяву про знання, яке можливо зрозуміти через застосування комплексу методів, об'єднаних в систему з певною послідовністю і зв'язаних один з одним. Таким чином взаємодія і єдність старшокласників (особистості) з національними, культурологічними і екологічними процесами відбувається еволюційно в реальній природі і соціально-культурному середовищі, що спонукає до формування в них „істинних” цінностей і якостей.

Питання інтеграційного підходу в процесі освоєння мистецтва розглядається як цілісний процес, який вимагає від педагога спеціальної підготовки і передбачає діяльність різних видів художнього мислення, уяви, інтуїції, фантазії тощо.

У педагогічній літературі мистецтво розглядається як системно-утворюючий фактор. В процесі навчання мистецтву важлива роль відводиться педагогу (художнику, методисту, співавтору проекту тощо) який допомагає старшокласникам в художньо-образному осмисленні інформації про оточуючий світ; відчувати потребу в духовному зростанні; виразити внутрішній емоційно-образний стан, настрій, увагу; розвинути уяву, фантазію і креативність; засвоїти культурні і загальнолюдські цінності минулого, сучасного і впливу на формування майбутніх. Водночас інтегроване викладання мистецтву в старшій школі має на меті і розвиток поліхудожніх творчих можливостей старшокласників на основі мистецтва і еволюції в природі, предметного оточення, явищ культури, науки, традицій, історії тощо.

У процесі розвитку педагогічного напрямку інтеграційного підходу до процесу опанування мистецтва особливої уваги потребує художня педагогіка, а саме співвідношення техніко-технологічної і художньої творчості, мистецтва і наукових систем. Ці галузі є продуктом творчості людини і знаходяться в гармонії між собою і природнім ходом історії.

Педагог як особистість і фахівець постійно веде навчально-виховний діалог. Оскільки освоєння мистецтва неможливо без допомоги педагога в даному дослідженні поняття педагогіка розглядається в двох аспектах: художня педагогічна категорія і як мистецтво. Це змушує розглядати поняття педагогічної категорії ключовим в процесі вибудови освітньої системи, здатної забезпечити освоєння мистецтва.

Традиційно в освоєнні мистецтва виділяється наступні напрямки на основі яких вивчаються закономірності мистецтва: природа; соціум; різні мистецтва; наука; психічні процеси тощо.

Отже, із вищевикладеного ми виділяємо ряд сфер, які на наш погляд можуть бути певними напрямками навчальної діяльності на шляху освоєння старшокласниками образотворчого процесу: творіння мистецтва, створення просторового середовища; просторові види діяльності; простір і дія в ньому; середовище як фактор зміни простору; особливості інтеграції в просторі; освоєння простору через організоване середовище; реалізація творчо-художнього потенціалу старшокласників тощо.

Дієвим засобом у навчально-виховному процесі є міжпредметні зв'язки, які дозволяють здійснювати поступовий перехід до інтеграції різних навчальних предметів і втому числі до інтеграції технології з проектною діяльністю особистості у сфері матеріальної та інтелектуальної культури, перетворюючою оточуюче середовище [6].

У цьому плані розкриваємо рівні включення старшокласників у навчальний процес засвоєння різних мистецтв: міжпредметні зв'язки, які передбачають взаємне ілюстрування одного мистецтва іншим; взаємодія розглядається як формування художнього образу за допомогою різних видів художньої творчості і визначається як інтеграція; включення інтеграції в

навчальний процес передбачає використання не тільки художньої інформації, але і знань із різних галузей наук, які допомагають розкрити більш повно інформацію про предмет таким чином, щоб у старшокласників склалась загальна уява про об'єкт який розглядається.

Відповідно до нашої позиції одним із результатів реалізації методу проектів в освітній галузі „Технологія” ми вважаємо інтегративне навчання основам технології і художньої творчості, які знаходячись в гармонії між собою і розглядаються як одне ціле в досягненні позитивних результатів у навчальному процесі старшокласників (оволодіння різними видами діяльності, усвідомлення наявності можливостей для самореалізації, саморозвитку, самовдосконалення тощо).

Проведений аналіз теоретичних і практичних робіт у підготовці до засвоєння старшокласниками змісту „Технології і дизайну” дозволяє стверджувати, що багаторівнева система навчання базується на: науково-педагогічних основах проектування технологій і засобів навчання; програмно-цільовому підході, у відповідності з яким здійснюється зв'язок між провідними компонентами всіх ланцюгів, багаторівневої підготовки фахівців: метою, змістом освіти, методами навчання, діяльністю педагога і учня; спрямованості на неперервне цілісне становлення і розвиток фахівців як суб'єкту навчально-трудової діяльності.

Виходячи зі сформульованих вище положень, створення системи профільної освіти будується на основі ідей всебічного розвитку особистості; гуманізації професійно-трудового виховання; універсалізації змісту професійно-трудової підготовки; зв'язку теорії з практикою; неперервної освіти особистості; єдності і взаємозв'язку загальної, політехнічної і професійної освіти; багатопрофільності; багаторівневості; універсальності; інтеграції і диференціації; стабільності і динамічності.

Предметом нашого аналізу є принципи розвитку професійної освіти і умови її реалізації. Цей процес будується винятково на ідеї гуманізації професійної освіти у відповідності з її принципами, фундаменталізації, діяльнісного направлення і національного характеру; демократизації у

відповідності з принципами рівних можливостей, співпраці, відкритості, регіоналізації, суспільно-демократичного керування і самоорганізації; випереджувальної освіти і випереджувального рівня освіти; випереджувальної підготовки кадрів і саморозвитку особистості; неперервної освіти у відповідності з принципами багаторівневості, доповнюваності, маневреності; наступності, інтеграції і гнучкості.

У цьому контексті концепція особистісно-орієнтованої освіти, будується у відповідності із дидактичним підходом, розкриваючи способи побудови дидактичної системи і дидактичного процесу, забезпечуючи при цьому досягнення позитивних результатів у розвитку особистості.

Висновки. Освітня система загальноосвітньої профільної школи вибудовується на основі Державного стандарту, але з урахуванням регіональних компонентів, які впливають на формування змісту професійно-трудової освіти. При цьому інваріантна частина регулюється Державним стандартом, а змістове наповнення варіативної складової формується навчальним закладом з урахуванням особливостей регіону, типу закладу, індивідуальних освітніх потреб старшокласників у відповідності з тими конкретними завданнями у підготовці фахівців, які ставить перед собою навчальний заклад враховуючи свою специфіку і направленість.

Отже, процес експериментальної розробки загальноосвітніх і професійно-технічних стандартів, а також регіональних компонентів навчального змісту „Технологія і дизайн” вимагає більш глибокого аналізу використання міжпредметних і міждисциплінарних зв’язків, рівня освіти, де були б прийняті положення про проектну діяльність людини у сфері матеріальної і інтелектуальної культури (принципи, форми і методи; проектний аналог; природні прототипи; функції і властивості об’єктів; проектування предметів праці на основі заданих функціональних властивостей і вимог дизайну тощо).

ЛІТЕРАТУРА

1. Освіта України та науково-технічний прогрес: історія, досвід, уроки. /Курило В.М., Шепотько В.П. – К.: „Деміур”, 2006. – 432с. С.310-386.

2. Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992 – 2003. Збірник наукових праць до 10-річчя АПН України / Академія педагогічних наук України. – Частина 1. – Харків: „ОВС”, 2002. – 640 с. С.270-284.
3. Никифорова Н.Г. Поликультурные основы проектирования регионального компонента в современной школе. //Известия Международной Славянской Академии образования им. Я.А. Коменского/ Научно-теоретический журнал. № 4, 2006. – ПМР. – Бендеры. - 241 с. С.85-92.
4. Кант И. Сочинения. В 8-ми т. Т.8. М.: Чоро 1994. – 718 с. С.399-414.
5. Бех І.Д. Виховання особистості: Сходження до духовності: Наук. Видання. – К.: Либідь, 2006. – 272 с. С.38-47.
6. Тименко В.П. Формування конструктивних умінь особистості //Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія „Педагогіка. Соціальна робота”. - № 8. – 2003. – 245с. – С.185-187.

Відомості про автора :

Піддячий Микола Іванович

Директор міжшкільного навчально-виробничого комбінату м. Бориспіль

Кандидат педагогічних наук

Старший науковий співробітник

Адреса: м. Бориспіль, вул. Переяславська, 2

Т. р. (044) 281- 75-25, т. д. (04495) 6-17-54, м. 8-063-4824776.

E-mail: pmi2005@ukr.net